

TIPRAY TIVADAR EMLÉKE.

A M. Nemzeti Múzeumnak s a »Magyar Könyvszemlé«-nek az utolsó füzet megjelenése óta halottja van. Tipray Tivadar a múzeumi könyvtár segédőre s e folyóirat irodalmi rovatának vezetője 1880. decz. 11-én hosszas és súlyos betegség után élte 35-ik évében elhunyt. A boldogult Budán született, az itteni főgymnáziumban és a budapesti egyetemen tanult, hol a történeti és irodalomtörténeti tanfolyamot 1869-ben befejezván a Nemzeti Múzeum könyvtárában mint napi dijas nyert alkalmazást. Itt résztvett a könyvtárrendezés nagy munkájában s szorgalma, pontossága és szigorú kötelességérzete által csakhamar magára vonta elöljáróinak figyelmét, kik őt 1871-ben a múzeumi könyvtárban üresedésbe jött alapítványi segédi állomásra a gróf Széchenyi családnak ajánlották. A grófi család, az őt megillető jogánál fogva, ez állomásra ki is jelölte őt, minek következtében néhai báró Eötvös József vallás és közoktatási magy. kir. minister 1871. november 25-én ki is nevezte a múzeumi könyvtár segédének. Azóta egészen a könyvtárnak szentelte magát s legjobb tehetsége szerint oda törekedett, hogy becsülettel megállja a helyet a hova őtet előljáróinak bizalma helyezte. Ezek a könyvtár administratív teendőivel bízták meg, s ő ezen a téren kitűnő könyvtárnokká képezte magát. Egész ambícióval hozzá látott a bibliographiai tanulmányokhoz s a könyvtártani és könyvtárismei irodalomban oly tájékozottságra tett szert, hogy e téren méltán a szakférfiak közé számítottuk. Könyvtárnok volt testestől lelkestől, nem volt az administratív teendőknek oly ága, melyre figyelmét ki nem terjesztette volna. Mint hivatalnokot alapos készütség, szigorú kötelességérzet s példás szolgálatkészség jellemzé, s működésében összvetta egyeztetni a könyvtár érdekeit a közönség érdekeivel.

1875-ben segédőrré léptették elő, s új állása szélesebb kört biztosított tevékenységének, mely a könyvtárban inaugurált új aera alatt jelentékenyen fokozódott. Munkaerejét azonban nagy mértékben megsibbasztotta gyakori betegeskedése, mely gyakran elvonta őt azon térről, a hol sok hivatással és ügyszeretettel működött. Ez volt oka, hogy tehetségét, az irodalmi téren úgy mint tőle megvárhattuk ki nem fejthette, de a mit irt annak maradandó becsé van.

Legtöbbet a »Magyar Könyvszemlé«-be dolgozott, melynek irodalmi rovatát a folyóirat főnállásától fogva állandóan vezette s hol a cigányirodalom bibliographiájáról közölt értekezése Miklosich Ferencz a hirneves szláv philologus figyelmét is magára vonta.

Az utolsó időben azonban sokat betegeskedett. Öröklött betegsége lassan emésztette szervezetét s a gyakori műtétek csak késleltették, de nem akadályozták meg a katasztrófát. Az orvosi tudomány a leggondosabb ápolás mellett sem volt képes őt megmenteni. Tizenhat havi szenvedésének csak a halál vetett véget. Legyenek e sorok szentelve emlékének.

Haláláról a M. N. Múzeum következő gyászjelentést bocsátotta ki:

»A M. Nemzeti Múzeum igazgatósága a maga és az intézet összes tisztviselői nevében mély fájdalommal jelenti

TIPRAY TIVADARNAK

a múzeumi könyvtár derék segédőrének,

hosszas és súlyos betegség után, f. é. decz. 9-én, esti 9 órakor élte 35-ik évében, agykérlobban történt gyászos elhunytát.

A boldogult a Nemzeti Múzeumot 10 évet meghaladó időn át egész odaadással szolgálta, tevékeny részt vett a könyvtárrendezés nagy munkájában, s mint szakférfiu és hivatalnok a könyvtárnokok mintaképe vala. Legyen áldott emléke.

Földi maradványai f. é. decz. 11-én délután 3 órakor fognak József-utca 5. sz. alatti lakásáról a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és innét a budai krisztinavárosi temetőbe örök nyugalomra tétetni.

Budapest, 1880. évi december hó 10-én.

Béke hamvaira!»

A temetési szertartás a halottas háznál középszámu de való-
 satott közönség jelenlétében folyt le. Ott volt: a Nemzeti Múzeum
 tisztikara teljes számban Pulszky Ferencz igazgatóval élén, to-
 vábbá képviselve volt az egyetemi könyvtár id. Szinnyey József
 és Kudora Károly által, az akadémiai Dr. Lintner Ernő és Hel-
 lebrant Árpád által, s az [országházi Basó Ármin által. Jelen
 voltak még: Dr. Fraknói Vilmos akadémiai főtitkár, Dr. Heinrich
 Gusztáv és Ballagi Aladár egyetemi tanárok, Szalay Imre és Dr.
 Forster Gyula osztálytanácsosok, Fabriczius Károly és Hermann
 Ottó országgyűlési képviselők, György Aladár hirlapíró, Dr. Pe-
 regriny János ügyvéd, Dr. Joób Lajos kincstári fogalmazó, Némethy
 Lajos segédlelkész, ifj. Dr. Szinnyey József, Páldy Lajos és a
 boldogultnak tisztelői és ismerősei. A koporsóra koszorúkat küld-
 tek: a boldogult édes atyja, a Nemzeti Múzeum tisztviselői, a
 múzeumi könyvtár tisztikara, a »Könyvszemle« szerkesztője, az
 Egyetem és az Akadémia könyvtára, Weiszmann testvérek
 nyomdászemélyzete és mások.

A gyászszertartás után Csontos János könyvtári segéd pá-
 lyatársai nevében a következő beszéddel bucsuzott el a halottól:

»Tisztelt gyászoló közönség!

A M. Nemzeti Múzeum könyvtára alig tiz év alatt már
 ötödik tisztviselőjét kíséri az örök nyugalom helyére. Mintha csak
 végzete volna, hogy tisztviselőitől akkor kelljen megválnia, mikor
 ezeknek szakképzettségét leginkább használhatná, s legjobb erőit
 akkor veszítse el, mikor ezekre legnagyobb szüksége volna. Egy
 évtized alatt elvesztettük Décsy Istvánt a buzgó hivatalnokot,
 el Eötvös Lajost, a jeles bibliographot, kivel az intézet leg-
 szebb reményei szállottak kora sirba, s elvesztettük Supala
 Ferenczet, a kitűnő oklevélbuvárt, ki Livornóban, hol meg-
 rendült egészségének helyreállítását kereste, alussza örök álmát.
 Mind ezek férfikoruk legszebb virágában haltak meg s csak a
 negyedik, az érdemekben megőszült Mátray Gábor fejezte
 be a természet rendes oeconómiája szerint tisztos öregkorban
 pályafutását.

Ma ismét halottunk van, itt állunk Tipray Tivadar
 muzeumi könyvtári segédőr koporsójánál, hogy földi maradványai-

nak megadjuk a végtisztességet s utolsó Isten hozzádot mondjunk a férfinak, ki pályatársunk és barátunk vala, ki velünk egy téren a haza művelődési érdekeit szolgálta, s kit férfikora legszébb éveiben, alig 35 éves korában kiragadott sorainkból a halál. A boldogult a m. nemzeti muzeumot 10 évet meghaladó időn át egész odaadással szolgálta, résztvett a könyvtárrendezés nagy munkájában s mint szakember és hivatalnok a könyvtárnokok mintaképe vala. Alapos tudományos képzettség, szigorú kötelességérzet, önzetlen szolgálatkészség és példás ügyszeretet jellemezték minden működését. A muzeumi könyvtár előhaladása volt minden ambíciója, s ahhoz tehetsége szerint közremunkálni minden öröme. Örömét azonban megzavarta gyakori betegeskedése, mely 10 évi hivataloskodása alatt többször elvonta őt azon térről, melyre önerejéből tehetsége és szorgalma által a díjnoságtól egész a segédőrségig fokozatosan felküzdötte magát, s a hol derekasan megállotta a helyet a hová őt elüljáróinak megtisztelő bizalma helyezte. E gyakori betegeskedései zsibbasztották meg irodalmi tevékenységét is, hogy tehetségét a hazai bibliographia terén ki nem fejthette úgy mint maga szerette volna, de a mit irt és dolgozott, annak a bibliographiai irodalomban marandó bece van. Legtöbbet a »Magyar Könyvszemlébe« dolgozott, melynek irodalmi rovatát, a folyóirat öt évi fennállásától fogva nagy pontossággal vezette, ezenkívül a »Figyelő« és a dresdai »Bibliographischer Anzeiger« folyóiratokban közölt értekezéseket. Betegségén kívül azonban még más bajok is nehezédtek rá. Egy év lefolyta alatt eltemette édes anyját és nővérét, kiknek legfőbb támaszuk volt, s magára maradt 77 éves beteg atyjával, ki most túlélte őt s öreg napjaira minden támasz nélkül egészen magára maradt. Valóban a boldogultról elmondhatjuk: »multa tulit fecit que vir sudavit et alsit«. — Sokat túrt, sokat dolgozott és sokat szenvedett.

A mit azonban különösen kiemelni kívánok: a szenvedések csak jobban aczélozták lelkét, soha azokról nem panaszkodott senkinek, hanem a legnagyobb csapások alatt is folyton csak a könyvtár előhaladására gondolt, dolgozott mintha semmi baja sem volna, mikor pedig nem dolgozhatott, az utolsó perczig tervezett és tanácsolt s folytonos érintkezésben volt a könyvtárral. Legyen áldott emléke! Hivataloskodása nyomot fog hagyni könyv-

tárunkban, halála intézetünkre veszteség, s emlékét megfognak őrizni a Nemzeti Múzeum Évkönyvei. Mi pedig, kik pályatársai és barátai voltunk, megőrizzük emlékét szívünkben, s veszteségünk tudatában vigasztalódunk egy lángeszű író azon mondásával: »Ne doleas quod talem amiseris sed gaudeas quod talem habueris.«

És most nyugodjál kedves halott békében, álmodjál szép csöndes álmokat, álmodjál a Nemzeti Múzeum, a könyvtár és a hazai bibliographia virágzásáról. Mind a hármat szolgáltad, mind a hárman eljöttek végtisztességedre. Isten veled, mi nem feledünk! « !

Ezután megindult a menet a krisztinavárosi temetőbe, hol a koporsót a boldogult édes anyja és nővére mellé helyezték, s utolsó Isten hozzádot mondtunk a korán elhunyt pályatársnak. Nyugodjék békében.
